

CÂU HỎI ÔN TẬP SỬ LỚP 8 CUỐI NĂM

A. Nội dung

1. *Lịch sử thế giới:*

- Châu Âu giữa 2 cuộc chiến tranh thế giới.
- Chiến tranh thế giới thứ hai (1939 - 1945)

2. *Lịch sử Việt Nam từ năm 1858 đến năm 1918:*

- Cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp từ năm 1858 đến cuối thế kỉ XIX.
- Xã hội Việt Nam từ năm 1897 đến năm 1918.

B. Câu hỏi ôn tập

1. Nguyên nhân, diễn biến, hậu quả của cuộc khủng hoảng kinh tế 1929 - 1933?
2. Tại sao nói: trong thập niên 20 của TK XX, nước Mỹ trở thành trung tâm kinh tế - tài chính thế giới? Nguyên nhân đưa đến sự phát triển đó?
3. Nêu hoàn cảnh, nội dung, tác dụng của Chính sách mới của Tổng thống Mĩ Rudoven?
4. Trình bày nguyên nhân, kết cục, tính chất của Chiến tranh thế giới thứ hai? Liên hệ tình hình thế giới hiện nay? Nhiệm vụ của chúng ta?
5. Nguyên nhân, nguyên cơ thực dân Pháp xâm lược nước ta?
6. Thực dân Pháp đánh chiếm Bắc Kì lần thứ nhất, lần thứ hai như thế nào?
7. Trình bày chiến thắng Cầu Giấy lần 1, lần 2? ý nghĩa?
8. Trình bày nội dung cơ bản của hiệp ước Nhâm Tuất, hiệp ước Giáp Tuất, hiệp ước Hác-măng, Pa-tơ-nôt.
9. Tại sao nói từ năm 1858 đến 1884 là quá trình triều đình Huế đi từ đầu hàng từng bước đến đầu hàng toàn bộ trước quân xâm lược?
10. Trình bày cuộc phản công của phái chủ chiến tại kinh thành Huế.
11. Nêu hiểu biết của em về Phong trào Cần Vương? Vì sao nói khởi nghĩa Hương Khê là cuộc khởi nghĩa tiêu biểu nhất trong phong trào Cần vương?
12. Nêu những nét chính của khởi nghĩa Yên Thế (1884 - 1913)? So sánh khởi nghĩa Yên

Thế và những cuộc khởi nghĩa lớn của phong trào Cần vương.

13. Cải cách duy tân cuối thế kỷ XIX.

14. Vào cuối thế kỉ 19 đầu thế kỉ 20 TDP đã thi hành những chính sách gì về chính trị, kinh tế, văn hóa, giáo dục ở Việt Nam? Mục đích của các chính sách đó? Tác động của chính sách khai thác thuộc địa đó đối với kinh tế, xã hội Việt Nam.

15. Kể tên các phong trào yêu nước đầu thế kỉ XX? Trình bày những nét chính về các phong trào này.

16. Vì sao Nguyễn Tất Thành ra đi tìm đường cứu nước?

C. Hướng dẫn trả lời

1. Nguyên nhân, diễn biến, hậu quả của cuộc khủng hoảng kinh tế 1929-1933?

- Nguyên nhân: Do các nước TB chạy theo lợi nhuận, sản xuất ồ ạt ...=> khủng hoảng "thừa"...

- Diễn biến:

Bắt đầu từ Mỹ => lan nhanh khắp các nước TBCN.

=> Là cuộc khủng hoảng trầm trọng, kéo dài, có sức tàn phá chưa từng thấy, gây nên hậu quả hết sức nặng nề.

b. Hậu quả:

- Tàn phá nặng nề nền kinh tế các nước Châu Âu và thế giới (đẩy lùi sức SX hàng chục năm).

- Hàng chục triệu CN thất nghiệp tăng, hàng trăm triệu người rơi vào tình trạng đói khổ, phong trào đấu tranh của ND lên cao.

=> Để thoát ra khỏi KH, 1 số nước TB như Anh, Pháp...tiến hành cải cách KT-XH...1 số nước khác như Đức, Italia, NBản tiến hành phát xít hóa bộ máy c/q(...)và phát động chiến tranh để chia lại thế giới.

2. Tại sao nói: trong thập niên 20 của TK XX, nước Mỹ trở thành trung tâm kinh tế - tài chính thế giới? Nguyên nhân đưa đến sự phát triển đó?

- Sau chiến tranh thế giới nhất, trong những năm 20 nước Mỹ bước vào thời kì phồn vinh,

trở thành trung tâm kinh tế- tài chính số một của TG:

- + 1928 chiếm 48%SLCN toàn thế giới vượt SLCN toàn Châu Âu.
- + Chiếm 60% dự trữ vàng thế giới.
- + Đứng đầu thế giới về sản xuất ô tô,đầu lửa,thép...
- Nguyên nhân: Không bị chiến tranh tàn phá, Thu lợi từ chiến tranh; Ứng dụng KHKT vào sản xuất; Tăng cường bóc lột công nhân...

3. Nêu hoàn cảnh,nội dung,tác dụng của Chính sách mới của Tổng thống Mĩ Rudoven?

- Hoàn cảnh: Nước Mĩ lâm vào cuộc khủng hoảng 1929 - 1933...
- > 1932 Tổng thống mới đắc cử Rudoven mới đắc cử đã thực hiện " Chính sách mới"
- Nội dung: (SGK)
- Tác dụng:

- + Đưa nước Mĩ thoát ra khỏi cuộc khủng hoảng.
- + Giải quyết phần nào khó khăn của người lao động.
- + Duy trì được chế độ dân chủ tư sản ở Mĩ.

4. Trình bày nguyên nhân, kết cục,tính chất của Chiến tranh thế giới thứ hai? Liên hệ tình hình thế giới hiện nay?Nhiệm vụ của chúng ta?

* Nguyên nhân:

- Sau chiến tranh thế giới nhất, mâu thuẫn giữa các ĐQ về quyền lợi,thị trường và thuộc địa tiếp tục nảy sinh...
- Cuộc KH kinh tế 1929 - 1933 => mâu thuẫn giữa các ĐQ gay gắt hơn => CNPX Đức,Italia,Nhật ra đời, phát động 1cuộc chiến tranh thế giới mới...

* Kết cục:

- Chiến tranh kết thúc với sự thất bại hoàn toàn của của các nước phát xít Đức,Italia, Nhật.Khởi đồng minh Liên xô - Mĩ - Anh chiến thắng.
- Là cuộc chiến tranh lớn nhất, khốc liệt nhất trong lịch sử loài người: 60 tr người bị chết,90 tr người bị thương, thiệt hại gấp 10 lần chiến tranh TG thứ nhất và bằng t/cả các

cuộc chiến tranh của 1000 năm trước đó cộng lại.

- Chiến tranh kết thúc đã dẫn đến những biến đổi căn bản của tình hình thế giới.

* Liên hệ tình hình thế giới hiện nay: Cần liên hệ tình hình khủng bố, biển đông, tranh chấp lãnh thổ, biên giới ở 1 số nước...

* Nhiệm vụ của chúng ta: phải làm gì trước tình hình đó, và biện pháp để tránh chiến tranh xảy ra?

5. Nguyên nhân, nguyên có TDP xâm lược nước ta?

* Nguyên nhân:

- Cuối thế kỷ XIX CNTB phát triển mạnh cần thị trường và nguồn nguyên liệu

- Việt Nam có vị trí địa lí thuận lợi, giàu tài nguyên khoáng sản

- Chế độ Pk Việt Nam đang trong giai đoạn khủng hoảng, suy yếu nghiêm trọng.

* Nguyên có: Lấy có bảo vệ đạo Gia Tô => Pháp xâm lược Việt Nam.

6.

a. Thực dân Pháp đánh chiếm Bắc Kỳ lần thứ nhất như thế nào?

* Nguyên nhân:

- Lợi dụng việc triều đình Huế nhờ đem tàu ra vùng biển Hạ Long đánh dẹp cướp biển .

- Lấy có giải quyết vụ Duy- puy.

=> Hơn 200 quân Pháp do Gác-ni-ê chỉ huy từ Sài Gòn kéo ra Bắc.

* Diễn biến:

- Sáng ngày 20-11-1873 quân Pháp nổ súng đánh thành Hà Nội.

- 7000 quân triều đình dưới sự chỉ huy của Nguyễn Tri Phương cố gắng cản địch nhưng thất bại. Buổi trưa thành mất. Nguyễn tri Phương bị thương sau đó ông bị giặc bắt.

* Kết quả:- Quân Pháp chiếm được thành Hà Nội

- Tòa quân đi chiếm Hải Dương, Hưng Yên, Phủ Lí, Ninh Bình, Nam Định.

b. Thực dân Pháp đánh chiếm Bắc Kỳ lần thứ hai như thế nào

* Bối cảnh:

- Hiệp ước Giáp Tuất (1874) đã gây nên làn sóng phản đối mạnh mẽ trong dân chúng cả

nước.

- Nền kinh tế đất nước ngày càng kiệt quệ, nhân dân đói khổ, giặc cướp nổi lên khắp nơi.
- Các đề nghị cải cách Duy tân bị khước từ, tình hình rối loạn cực độ.
- Tư bản Pháp cần tài nguyên khoáng sản ở Bắc Kỳ nên chúng quyết tâm xâm lược.

* Diễn biến:

- Lấy cớ triều đình Huế vi phạm h/u 1874 ngày 3/4/1882 quân Pháp do Ri-vi-e chỉ huy đã đổ bộ lên Hà Nội.

- 25/4/1882 Ri-vi-e gửi tối hậu thư cho Tổng đốc Hoàng Diệu đòi nộp khí giới và giao thành không điều kiện.

Không đợi trả lời quân Pháp nổ súng tấn công .

- Quân ta anh dũng chống trả nhưng chỉ cầm cự được một buổi sáng. Đến trưa thành mất. Hoàng Diệu tự vẫn.

- Triều đình Huế cầu cứu quân Thanh và cử người thương thuyết với Pháp đồng thời ra lệnh cho quân ta rút lên mạn ngược

* Kết quả: Quân Pháp thắng, nhanh chóng tỏa đi chiếm Hòn Gai, Nam Định và các tỉnh khác thuộc đồng bằng Bắc Kỳ.

7.

a. Chiến thắng Cầu Giấy lần thứ 1:

* Diễn biến

- 21/12/1873 khi quân Pháp đánh ra Cầu Giấy chúng đã bị đội quân của Hoàng Tá Viêm phối hợp với quân cờ đen của Lưu Vĩnh Phúc phục kích, Gác-ni-ê cùng nhiều sĩ quan thực daanvaf binh lính bị giết tại trận.

* Ý nghĩa: Chiến thắng Cầu Giấy làm quân Pháp hoang mang còn quân ta thì phần khởi hăng hái quyết tâm đánh giặc.

b. Chiến thắng Cầu Giấy lần 2?

* Diễn biến

- Ngày 19/5/1883 hơn 500 tên địch kéo ra Cầu Giấy đã lọt vào trận địa mai phục của quân

ta . Quân cờ đen lại phối hợp với quân của Hoàng Tá Viêm đổ ra đánh. Nhiều sĩ quan và lính Pháp bị giết trong đó có Ri-vi-e.

* *Ý nghĩa* :Làm cho quân Pháp hoang mang dao động, cổ vũ tinh thần đấu tranh của nhân dân ta. Nhân dân phấn khởi , quyết tâm tiêu diệt giặc.

8.

a. Nội dung cơ bản của h/w Nhâm Tuất 1862?

- Triều đình thừa nhận quyền cai quản của nước Pháp ở ba tỉnh miền Đông Nam Kỳ (Gia Định, Định Tường, Biên Hòa) và đảo Côn lôn.
- Mở ba cửa biển: Đà Nẵng, Ba Lạt, Quảng Yên cho Pháp vào buôn bán cho phép người Pháp và Tây Ban Nha tự do truyền đạo Gia Tô, bãi bỏ lệnh cấm đạo trước đây.
- Bồi thường cho Pháp một khoản chiến phí tương đương 288 vạn lạng bạc.
- Pháp sẽ trả lại thành Vĩnh Long cho triều đình chừng nào triều đình buộc được dân chúng ngừng kháng chiến.

b. Nội dung cơ bản của h/w Giáp tuất 1874?

- TD Pháp rút quân khỏi Bắc kì
- Triều đình chính thức thừa nhận 6 tỉnh Nam kì hoàn toàn thuộc Pháp

c. Nội dung cơ bản của h/w Hác-măng 1883

- Triều đình Huế chính thức thừa nhận nền bảo hộ của Pháp ở Bắc Kỳ và Trung Kỳ, cắt tỉnh Bình Thuận ra khỏi Trung Kỳ để nhập vào đất Nam Kỳ thuộc Pháp.
- Ba tỉnh Thanh-Nghệ-Tĩnh được sáp nhập vào Bắc Kỳ .
- Triều đình chỉ được cai quản vùng đất trung kì nhưng mọi việc đều phải thông qua viên khâm sứ của Pháp ở Huế.
- Công sứ Pháp ở các tỉnh Bắc Kỳ thường xuyên kiểm soát những công việc của quan lại triều đình, nắm các quyền trị an và nội vụ.
- Mọi việc giao thiệp với nước ngoài (kể cả với Trung Quốc) đều do Pháp nắm.
- Triều đình Huế phải rút quân đội từ Bắc Kỳ về Trung Kỳ.

d. Nội dung H/w Pa-tơ-nốt:

- Nội dung cơ bản giống H/tr Hác-măng

- Chỉ sửa đổi đôi chút về ranh giới khu vực trung kì nhằm xoa dịu dư luận và lấy lòng vua quan phong kiến bù nhìn.

= >Chấm dứt sự tồn tại của triều đại phong kiến nhà Nguyễn với tư cách là một quốc gia độc lập, thay vào đó là chế độ thuộc địa nửa phong kiến kéo dài đến cách mạng Tháng Tám năm 1945.

9. Từ năm 1858 đến năm 1884 là quá trình triều đình Huế đi từ đầu hàng từng bước đến đầu hàng toàn bộ trước quân xâm lược Pháp.

HS nêu được các ý sau:

- Quá trình triều đình Huế đầu hàng quân xâm lược Pháp được thể hiện qua các Hiệp ước 1862, 1874, 1883 và 1884.

+ Hiệp ước Nhâm Tuất 1862: triều đình Huế cắt ba tỉnh miền Đông Nam Kỳ dâng cho Pháp...

+ Hiệp ước Giáp Tuất 1874: triều đình Huế chính thức thừa nhận sáu tỉnh Nam Kỳ hoàn toàn thuộc Pháp. Đây là Hiệp ước làm mất một phần quan trọng chủ quyền lãnh thổ, ngoại giao và thương mại của Việt Nam.

+ Hiệp ước Quý Mùi 1883: triều đình Huế chính thức thừa nhận nền bảo hộ của Pháp ở Bắc Kỳ và Trung Kỳ, nhưng cắt tỉnh Bình Thuận ra khỏi Trung Kỳ để nhập vào đất Nam Kỳ thuộc Pháp. Ba tỉnh Thanh-Nghệ-Tĩnh được sáp nhập vào Bắc Kỳ. Triều đình Huế chỉ được cai quản vùng đất Trung Kỳ, nhưng mọi việc đều phải thông qua viên Khâm sứ Pháp ở Huế...

Như vậy, về cơ bản Hiệp ước 1883 đã biến nước ta thành thuộc địa của Pháp, các điều khoản, điều kiện trong Hiệp ước ngày càng nặng nề.

+ Hiệp ước Pa-tơ-nốt 1884 đã chấm dứt sự tồn tại của triều đại phong kiến nhà Nguyễn với tư cách là một quốc gia độc lập, thay vào đó là chế độ thực dân nửa

10. Trình bày cuộc phản công của phái chủ chiến tại kinh thành Huế:

* Nguyên nhân:

- Phái chủ chiến vẫn nuôi hi vọng giành lại chủ quyền từ tay Pháp khi có điều kiện.

- Thực dân Pháp lo sợ tìm cách tiêu diệt phái chủ chiến.

* *Diễn biến:*

- Đêm 4 rạng sáng 5/7/1885, Tôn Thất Thuyết hạ lệnh tấn công quân Pháp ở tòa Khâm sứ và đồn Mang Cá.

- Quân Pháp nhất thời rối loạn.

- Sau khi củng cố tinh thần chúng đã mở cuộc phản công chiếm Hoàng thành .

- Trên đường đi chúng xả súng tàn sát, cướp bóc hết sức dã man. Hàng trăm người dân vô tội đã bị thất bại.

* *Kết quả:*- Cuộc phản công của phái chủ chiến thất bại.

* *Ý nghĩa:* Phản ánh ý chí giữ nước của phái chủ chiến.

11.

a. Phong trào Cần Vương:

- 13/7/1885 Tôn Thất Thuyết nhân danh vua Hàm Nghi ra chiếu Cần Vương

- Nội dung: Kêu gọi văn thân và nhân dân đứng lên giúp vua cứu nước.

- Diễn biến của phong trào Cần Vương chia làm hai giai đoạn ;

+ 1885-1888 : phong trào bùng nổ khắp cả nước, sôi động nhất là các tỉnh Trung Kỳ và Bắc Kỳ.

+ 1888-1896: Quy tụ thành các cuộc khởi nghĩa lớn

b. Khởi nghĩa Hương Khê là cuộc khởi nghĩa tiêu biểu nhất trong phong trào Cần vương?

- Là cuộc khởi nghĩa có quy mô lớn nhất, địa bàn hoạt động rộng lớn gồm 4 tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình

- Là cuộc khởi nghĩa kéo dài nhất của phong trào Cần Vương gần 10 năm

- Trình độ tổ chức cao, chặt chẽ, quân đội chia làm 15 thứ, mỗi thứ có từ 100 → 500 người , có sự chỉ huy thống nhất

- Có lãnh đạo tài ba thủ lĩnh Phan đình Phùng- quan Ngự sử , tướng tài Cao Thắng

- Tự chế tạo được vũ khí tối tân
- Phát huy được tinh thần đoàn kết của nhân dân

12. Khởi nghĩa Yên Thế:

* *Nguyên nhân.*

Khi TDP mở rộng phạm vi chiếm đóng Bắc Kì, Yên Thế trở thành mục tiêu bình định của chúng. Để bảo vệ cuộc sống của mình nông dân Yên Thế đã đứng lên đấu tranh .

* *Diễn biến:* 3 giai đoạn

+ **Trong giai đoạn 1884-1892**, nhiều toán nghĩa quân hoạt động riêng rẽ, chưa có sự chỉ huy thống nhất. thủ lĩnh có uy tín nhất lúc này là Đề Năm.

+ **Trong giai đoạn 1893-1908**, người lãnh đạo là Đề Thám

Thời kì này nghĩa quân vừa chiến đấu vừa xây dựng cơ sở. Nhận thấy tương quan lực lượng giữa ta và địch quá chênh lệch Đề thám phải giảng hòa với quân Pháp. Thời gian giảng hòa không kéo dài vì ngay từ đầu địch đã ráo riết lập đồn bốt mở cuộc tấn công trở lại.

Lực lượng của Đề Thám bị tổn thất suy yếu nhanh chóng.

Đề Thám phải chủ động xin giảng hòa lần thứ hai. Thực dân Pháp chấp nhận nhưng đưa ra điều kiện ngặt nghèo, buộc nghĩa quân phải thực hiện.

Từ năm 1897-1908 tranh thủ thời gian hòa hoãn , Đề Thám cho khi khẩn đồn điền Phồn Xương, tích lũy lương thực xây dựng quân đội tinh nhuệ sẵn sàng chiến đấu.

+ **Giai đoạn 1909-1913:** sau vụ đầu độc lính Pháp ở Hà Nội , phát hiện thấy có sự dính líu của Đề Thám, TDP đã tập trung lực lượng, mở cuộc tấn công quy mô lên Yên Thế. Trải qua nhiều trận càn liên tiếp của địch , lực lượng nghĩa quân hao mòn dần . Đến ngày 10/2/1913 khi thủ lĩnh Đề Thám bị sát hại phong trào tan rã.

* *Kết quả:* Cuộc khởi nghĩa bị thất bại.

* *Nguyên nhân thất bại:-* Lực lượng giữa ta và địch quá chênh lệch

- Phong trào mang tính tự phát, chưa có sự liên kết với các phong trào Cần Vương.

* *Ý nghĩa:* Chứng tỏ khả năng lớn lao của nông dân trong lịch sử đấu tranh của dân tộc.

- + Thể hiện tinh thần yêu nước, sức mạnh của giai cấp nông dân
- + Góp phần làm chậm quá trình bình định của Pháp

*So sánh khởi nghĩa Yên Thế và những cuộc khởi nghĩa lớn của phong trào Cần vương:

		Khởi nghĩa Yên Thế	Phong trào Cần Vương
Giống nhau		Đều là phong trào yêu nước chống Pháp, làm chậm quá trình bình định của Pháp Đều thất bại	
Khác nhau	Mục đích	- Đấu tranh để bảo vệ cuộc sống tự do, giành lại ruộng đất	- Chống Pháp để khôi phục lại chế độ phong kiến
	Lãnh đạo	Hoàng Hoa Thám – là nông dân, dũng cảm, mưu trí, yêu thương nghĩa quân	Văn thân sĩ phu lãnh đạo
	Thời gian	- Tồn tại 30 năm (1884 – 1913), gây cho địch nhiều tổn thất - Diễn ra trước khi có chiếu Cần Vương	- Dài nhất là 10 năm (1885 – 1896) - Diễn ra sau khi có chiếu Cần Vương

13. Những đề nghị cải cách ở Việt Nam vào nửa cuối thế kỉ 19:

* Cơ sở

- Đất nước ngày một nguy khốn
- Xuất phát từ lòng yêu nước thương dân, muốn cho nước nhà giàu mạnh

* Nội dung

- Yêu cầu đổi mới công việc nội trị, ngoại giao, kinh tế, văn hóa của nhà nước phong kiến.

* Các đề nghị cải cách:

- Năm 1868 Trần Đình Túc và Nguyễn Huy Tế xin mở cửa biển Trà Lí (Nam Định)
- Năm 1872, Viện Thương bạc xin mở 3 cửa biển ở Miền Bắc và Miền Trung để thông

thương với bên ngoài.

- Từ 1863-1871 Nguyễn Trường Tộ đã kiên trì gửi lên triều đình 30 bản điều trần đề cập đến một loạt vấn đề như chấn chỉnh bộ máy quan lại, phát triển công thương nghiệp và tài chính...

- Năm 1877 và 1882 Nguyễn Lộ Trạch dâng hai bản "thời vụ sách" lên vua Tự Đức đề nghị chấn hưng trí, khai thông dân trí...

* *Kết cục, hạn chế, ý nghĩa của những đề nghị cải cách.*

- Các đề nghị cải cách không thực hiện được

* Nguyên nhân (hạn chế)

- Các đề nghị cải cách mang tính chất lẻ tẻ, rời rạc, chưa xuất phát từ những cơ sở bên trong, chưa giải quyết được mâu thuẫn chủ yếu của xã hội Việt Nam lúc đó.

- Triều đình bất lực, bảo thủ từ chối thực hiện các đề nghị, cải cách.

* Ý nghĩa

- Gây được tiếng vang lớn, tấn công vào những tư tưởng bảo thủ

- Phản ánh trình độ nhận thức mới của những người Việt Nam hiểu biết, thức thời

- Chuẩn bị cho sự ra đời phong trào Duy Tân ở Việt Nam vào đầu thế kỉ XX.

14. a. Thực dân Pháp đã thực hiện Chính sách khai thác thuộc địa lần thứ nhất (1897 - 1914)

* *Nông nghiệp:*

- TDP đẩy mạnh việc cướp đoạt ruộng đất

- Bóc lột nông dân theo kiểu phát canh thu tô.

* *Công nghiệp:*

- Tập trung vào khai thác than và kim loại

- Xây dựng một số cơ sở công nghiệp như xi măng, gạch, ngói, điện, nước...

* *Giao thông vận tải:*

- Xây dựng hệ thống giao thông vận tải để tăng cường bóc lột kinh tế và đàn áp phong trào đấu tranh của nhân dân.

*Thương nghiệp

- Nắm giữ độc quyền về thị trường.
- Tăng thêm các loại thuế và đánh thuế nặng.

=>Mục đích:

Vơ vét, bóc lột sức người, sức của của nhân dân Việt Nam để làm giàu cho tư bản Pháp.

* Chính sách về văn hóa, giáo dục.

- Giai đoạn đầu Pháp duy trì nền giáo dục của thời phong kiến.
- Về sau Pháp mở trường học mới cùng một số cơ sở văn hóa, y tế.
- Hệ thống giáo dục phổ thông gồm ba bậc: Ấu học, Tiểu học, trung học.

=> Mục đích: Đào tạo một lớp người bản xứ phục vụ cho công việc cai trị.

b. Những chuyển biến của xã hội Việt Nam .

* Các vùng nông thôn.:

- Số lượng giai cấp địa chủ, phong kiến ngày càng đông thêm.

Một bộ phận câu kết với đế quốc để áp bức bóc lột nhân dân. Một số địa chủ vừa và nhỏ còn có tinh thần yêu nước.

- Cuộc sống của nông dân cơ cực trăm bề: bị tước đoạt ruộng đất, chịu nhiều thứ thuế, bị phá sản...

Nông dân căm ghét chế độ bóc lột của TDP , ý thức dân tộc sâu sắc, sẵn sàng tham gia các phong trào đấu tranh.

* Đô thị phát triển, sự xuất hiện các giai cấp tầng lớp mới

- Cuối thế kỉ 19 đầu thế kỉ 20 đô thị Việt Nam ra đời và phát triển ngày càng nhiều: Hà Nội, Hải Phòng, Sài Gòn- Chợ Lớn, Nam Định, Hòn Gai, Vinh....-Cùng với sự phát triển của đô thị một số giai cấp, tầng lớp mới ra đời:

+ Tầng lớp tư sản: Là các nhà thầu khoán, đại lí, chủ xưởng... bị tư bản Pháp chèn ép, bị lệ thuộc vào kinh tế . Họ chưa tỏ rõ thái độ với các cuộc vận động cách mạng, giải phóng dân tộc.

+ Tiểu tư sản thành thị: Là các chủ xưởng thủ công nhỏ, những viên chức cấp thấp như

nhà giáo, thư kí, học sinh... có ý thức dân tộc ,Tích cực tham gia vào các cuộc vận động cứu nước đầu thế kỉ 20.

+ Công nhân: Phần lớn xuất thân từ nông dân, họ bị thực dân phong kiến và tư sản bóc lột Nên có tinh thần đấu tranh mạnh mẽ chống bọn chủ đòi cải thiện điều kiện làm việc và sinh hoạt.

15.a. Kể tên các phong trào yêu nước trước chiến tranh thế giới thứ nhất.

- Phong trào Đông Du (1905-1909)

- Đông Kinh nghĩa thực (1907)

-Cuộc vận động Duy tân và phong trào chống thuế ở Trung Kỳ.(1908)

b. Những nét chính về các phong trào trên:

1. Phong trào Đông Du (1905-1907):

* *Hoàn cảnh*

- Đầu thế kỉ 20 một số nhà yêu nước muốn noi gương Nhật Bản để Duy Tân tự cường.

* *Diễn biến:*

- 1904 thành lập hội Duy tân.

- Mục đích: Lập ra một nước Việt Nam độc lập

- Hoạt động chính của hội là phong trào Đông Du.

- Phong trào Đông Du được thực hiện từ 1905 đến 9- 1908

* *Kết quả*

10/1908 phong trào tan rã.

2. Phong trào Đông kinh nghĩa thực:

* *Hoàn cảnh thành lập*

- đầu thế kỉ 20 ở Bắc Kỳ có cuộc vận động cải cách văn hóa, xã hội, theo lối tư sản.

-3/1907 Đông Kinh nghĩa thực thành lập tại Hà Nội

* *Các hoạt động chính:*

- Mở trường học các môn: Địa lí, lịch sử, khoa học thường thức..

- Tổ chức bình văn.

- Truyền bá tri thức mới và nếp sống mới
- Lúc đầu hoạt động chủ yếu ở Hà Nội sau lan rộng ra các tỉnh Bắc Kỳ , lôi cuốn hàng ngàn người tham gia

* tác dụng

- Thức tỉnh lòng yêu nước
- Bước đầu tán công vào hệ thống phong kiến.
- Mở đường cho sự phát triển của hệ thống mới tư tưởng tư sản ở Việt Nam.

3. Cuộc Vận động Duy tân và phong trào chống thuế ở Trung Kỳ (1908):

* Cuộc vận động Duy tân.

- Lãnh đạo: Phan Châu Trinh, Huỳnh Thúc Kháng
- Hình thức phong phú:

- + mở trường dạy học theo lối mới
- + Vận động lối sống văn minh
- + Đả kích hủ tục phong kiến
- + vận động mở mang công thương nghiệp.

* Phong trào chống thuế ở Trung Kỳ

- 1908 phong trào bùng nổ, từ Quảng Nam sau lan ra khắp Trung Kỳ.
- Phong trào bị TDP đàn áp.

16. Vì sao Nguyễn Tất Thành ra đi tìm đường cứu nước?

- Nguyễn Tất Thành sinh ngày 19/5/1890 trong một gia đình trí thức yêu nước ở xã Kim Liên, huyện Nam Đàn tỉnh Nghệ An.
- Do Người sinh ra và lớn lên trong hoàn cảnh nước nhà rơi vào tay thực dân Pháp
- Nhiều cuộc khởi nghĩa và phong trào cách mạng nổ ra liên tục song không đi đến thắng lợi
- Tuy khâm phục Phan Đình Phùng, Hoàng Hoa Thám, Phan bội Châu, Phan Châu Trinh, nhưng Nguyễn Tất Thành không tán thành đường lối hoạt động của họ nên quyết định tìm đường cứu nước mới cho dân tộc.

D. Một số dạng đề:

ĐỀ 1.

Câu 1. (3 điểm). Tại sao nói: trong thập niên 20 của TK XX, nước Mỹ trở thành trung tâm kinh tế - tài chính thế giới? Nguyên nhân đưa đến sự phát triển đó?

Câu 2 (5 điểm). Nêu những chính sách khai thác của Thực dân Pháp ở Việt nam từ 1897 - 1914? Hậu quả của những chính sách đó đối với Việt Nam như thế nào?

Câu 3. (2 điểm). Em hãy nhận xét về Phong trào yêu nước đầu thế kỷ XX.

ĐỀ 2.

Câu 1. (3 điểm). Trình bày kết cục, tính chất của Chiến tranh thế giới thứ hai? Theo em chúng ta phải làm gì để tránh chiến tranh xảy ra trong thời đại hiện nay?

Câu 2 (2 điểm). Hãy nhận xét về Phong trào đấu tranh của nhân dân ta cuối thế kỷ XIX?

Câu 3 (5 điểm). Nêu những biến chuyển của xã hội Việt Nam sau cuộc khai thác bóc lột của thực dân Pháp cuối thế kỷ XIX - đầu thế kỷ XX?